

Çocuk halkaları

hadis
halkaları

HADİS OKUMALARI – ÇOCUK

Hadis ve Sünnet'e Dair

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Allah'a hamd, Resûl-i Ekrem'ine, onun âl ve ashâbına salât ü selâm olsun.

Hız. Peygamber'in dini anlama ve yaşamadaki yerini tam olarak kavramadan, onun sünneti ve hadislerinin önemini anlamak zordur. Her şeyden önce Allah'ın Kitabı'nın tebliğ edicisi ve en iyi tercümanı olan Hız. Peygamber, bir Müslüman için yegâne hayat ölçüsü ve en mükemmel şahsiyet örneğidir. Nitekim Allah (c.c.), 'Gerçekte Allah Resul'ünde sizin için güzel bir örnek vardır.'¹ buyurmaktadır. Yüce Allah, Hız. Peygamber'in tüm inananlar için örnek olduğunu söylediğine göre, kendisinden sonraki kuşaklar onun bu örnekliliğini hayatlarına nasıl yansıtacaklar? Bu sorunun cevabı, her şeyden önce Hız. Peygamber'in mirasının doğru ve eksiksiz bir şekilde korunmasıyla mümkün olabilir. Bu sebeple, İslam toplumunun erken dönemlerinden itibaren, Hız. Peygamber'in söz ve davranışlarını kaydetmeyi bir görev olarak gören İslam alimleri, bu konuda titizlikle çalışmışlardır. Sünnet ve hadis mirası, ilk nesilden itibaren Müslümanların ibadet ve ahlâka dair hususlarda olduğu gibi günlük yaşantılarında ortaya çıkan sorunların çözümünde de vazgeçilmez bir başvuru kaynağı olmuştur.

İslam'ın ilk dönemlerinden günümüze, 'sünnet' ve 'hadis' terimlerine atfedilen anlamlar değişiklik göstermiştir. Sözlük anlamına uygun olarak sünnet daha çok davranış ile ilgili bir kavram olarak görülürken; hadis, sözlü ve yazılı rivayetlerin adı olarak anlaşılmıştır. Bu çerçevede Hız. Peygamber'in söz ve fiillerinin sözlü rivayetleri hadis, uygulanagelen söz ve fiilleri de sünnet adını almıştır.

Sünnet, Kur'an'ı hayata aktaran bir vasıta olmanın yanında, Müslümanların varlık, bilgi ve değer tasavvuruna da kaynaklık eder. İslâm toplumlarının bölge, ırk, soy, yapı ve kültür farklılıkları ne olursa olsun ortaya koydukları maddî ve manevî bütün eserlerde Kur'an'ın ve sünnetin izleri vardır. İslâmiyet'in kısa sürede dünyaya yayılmasında, yerleştiği bölgelerde sürekliliğinin sağlanmasında, farklı kültür ve coğrafyalarda yaşayan mensupları arasında ortak bir yaşama biçiminin oluşmasında Sünnet-i Nebeviyye'nin rolü büyük olmuştur. Sünnet aynı zamanda asr-ı saadeti şimdiki zamana taşıma gayretinin de ana vasıtası olarak görülmüştür.

Resûl-i Ekrem'i (sav) bütün yönleriyle yeni nesillere anlatmasının yanı sıra onun (sav) sünnetini çağlara taşıyan en önemli vasıta olarak hadis, erken dönemlerden itibaren İslâm ümmetinin ilgi odağı olmuştur. Din ve dünya tasavvuruna ilişkin pek çok rivayet, muazzam bir külliyata dönüşmüş, zengin bir literatüre vücut vermiştir. Hadis âlimleri, bir yandan Resûl-i Ekrem'in (sav) hadis mirasını aslına uygun bir biçimde aktarmaya çalışırken, diğer taraftan sünnetin ilke ve değerlerini yaşanır kılmak için çaba göstermişlerdir. Hadis tarihi boyunca klâsik hadis kaynaklarımızı anlamak ve yorumlamak için gösterilen çabaların bir bakıma metin ile hayat arasında köprü kurmaya yönelik olduğu söylenebilir.

Hadislerin mesajını kendi zamanlarına taşıma ve güncelleme gayreti, her çağdaki Müslümanları harekete geçirmiştir. Bu maksatla hemen her dönemde çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma

¹ Ahzâb, 33/21.

Sevgili Peygamberimiz (sav) tarafından sergilenen örnek tutum ve davranışları, onun (sav) söz ve hadislerindeki mesajları; kısacası onun (sav) çağlar üstü örnekliliğini sade ve anlaşılır bir dille günümüz insanına ulaştırmayı amaçlayan bir çabanın ürünüdür.

Bu çalışma M. Yaşar Kandemir tarafından hazırlanan Hikayelerle Çocuklara 40 Hadis adlı kitabından yararlanılarak hazırlanmıştır.

1. HADİS-İ ŞERİF

Vaktiyle ülkelerin birinde korkunç bir ceza şekli vardı. Suçlu buldukları insanları, aç arslanlara yedirirlerdi. Halk toplanır, bu korkunç manzarayı seyrederdi.

O günkü suçlu, efendisinin yanından kaçan bir köleydi. Arena dedikleri yüksek duvarlarla çevrili bir meydanın ortasına köleyi diktiler. Üzerine on gündür aç bıraktıkları bir arslanı salıverdiler. Zavallı adamın üzerine hırsla saldıran arslan birden duraladı ve kölenin ellerini yalamaya başladı. Herkes hayretler içinde kalmıştı.

Köleye bunun sebebini sordular. Bunları söyledi:

- Bu arslana vaktiyle ormanda rastlamıştım. Pençesine sivri bir diken batmıştı.

İnleyip duruyordu. Diken çıkarınca onunla dost olduk.

Olayı dinleyen halk çok duygulandı.

Köleyi de arslanı da serbest bıraktılar. Kölenin peyinde arslanın uysal bir kedi gibi dolaştığını hayretle ve hayranlıkla seyrettiler.

Peygamberimiz ne güzel buyurmuş:

الَّ رَاجِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الَّ رَحْمَنٌ، اَرْحَمُوا اَهْلَ الْاَرْضِ يَرْحَمُكُمْ مَن فِي السَّمَاءِ

“Merhametli olanlara Rahman merhamet eder. Siz yeryüzündekilere merhamet edin ki, gökteki de size merhamet etsin.” (Tirmizi, Birr, 16).

2. HADİS-İ ŞERİF

Kasabanın lokantasına iyi giyinmiş bir yabancı girdi. Garsona:

Çok pişmiş bir biftek istiyorum. Yanında da salata olsun, dedi.

Adam daha ilk lokmayı ağzına götürür götürmez:

Ah! Yine diş ağrım tuttu, diye bağırdı. Elinde büyükçe bir çanta bulunan bir başka yabancı ona yaklaştı. Çantasından bir küçük şişe çıkardı. Elindeki pamuğu şişeye batırarak:

Lütfen şunu ağrıtıcıya sürün, dedi.

Adam söyleneni yaptı. Sonra âniden bir sevinç çığlığı attı:

Hayret, hiçbir a rı duymuyorum, diye bağırdı.

Herkes bu hârika ilaçtan almak için iri çantalı adamın etrafında toplandılar. Çok geçmeden çantadaki bütün şişeler tükendi.

Bir saat sonra dişi a rıyan ıdamla ilaç satan adam istasyonda buluştular. O kasabada işlerin iyi gitti ini söyleyerek birbirini kutladılar ve biraz sonra gelecek treni beklemeye başladılar. İşte o sırada iki polis onları tutukladı.

Sahte ilacı alanlardan biri ağrısından kurtulamayınca, doğruca karakola gitmişti.

Başkomiser onları karşısına aldı ve:

Siz hangi dindensiniz? diye sordu.

Başlarını yerden kaldırmadan:

Müslümanız elhamdülillah, dediler. O zaman başkomiser daha çok kızdı:

Siz Peygamber Efendimizin:

مَنْ عَنَّ شَنَا فَلَيْسَ مِنَّا

“Bizi aldatan bizden değildir.” (Müslim, İmân, 164)

diye çıkıştı ve onları cezalandırdı.

buyurdu ı unu duymadınız mı?

3. HADİS-İ ŞERİF

Vaktiyle kötü huylu bir tüccar, pazarda dolaşırken, içinde sekiz yüz altın bulunan cüzdanını kaybetmiş. Sağa sola koşmuş; ama cüzdanı gören birine rastlamamış. Hemen bir tellal tutarak parasını getirene yüz altın mükâfat vereceğini ilan etmiş.

Kaybolan cüzdanı çok dürüst bir adam olan kunduracı Veli bulmuş. Onu sahibi çıkana kadar saklamaya karar vermiş. Tellalın sesini duyunca, doğtuccarın yanına gitmiş ve cüzdanını teslim etmiş.

Tüccar cimri, yalancı, iyilik bilmez biriymiş. Parasının bulunduğuna çok sevinmiş ama bunu belli etmemiş. Hemen cüzdanı açıp paraları saydıktan sonra:

Ooo arkadaş! Zaten sen alman gereken parayı almışsın, diyerek zavallı kunduracıya bir de iftira etmiş.

Tüccarın yakasına yapışan kunduracı Veli:

Bana bak efendi! demiş. Ben fakir bir adamım, ama hırsız ve sahtekâr değilim.

Vâdettiğin parayı vermeyebilirsin. Ama beni paranı çalmakla suçlayamazsın.

Pişkin tüccar Veli'yi suçlamaya devam edince mahkemeye düşmüşler.

Kadı Efendi her iki tarafı da dinledikten sonra tüccarın yalan söylediğini anlamış. Ona iyi bir ceza vermeyi kararlaştırmış. takat kızdığını belli etmemiş. Kararını şöyle açıklamış:

Tüccar cüzdandaki parasından yüz lira alındı ını, kunduracı ise hiç para almadığını söylüyor. Ben onlara inanıyorum. Her ikisi de do ru söylüyor. Anlaşılan şudur ki, kunduracının buldu u cüzdan bir başkasına aittir. Sahibi çıkıncaya kadar saklanacaktır.

Cimri tüccar yaptı ı haksızlığa pişman olmuş ama iş işten geçmiş.

Bu iyilik bilmez tüccarın hali, Peygamber Efendimizin şu hadîs-i şerifini hatıra getiriyor:

ğ

فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ

“İnsanlara teşekkür etmeyen Allah’a da şükretmez.” (Tirmizi, Birr, 35)

4. HADİS-İ ŞERİF

Halit güçlü kuvvetli bir çocuktur. Bir tabureyi kolunu bükmeden, tek eliyle kaldırabilirdi.

Okulda güreş tutup da yenmediği kimse yoktu. En çok da Nurettin ile güreşirdi. Yine bir gün okul bahçesinde kapıştılar. Güreşi kaybeden Nurettin, sınıfa girince Halit’in defterini karaladı.

Halit buna fena halde öfkelenirdi. Arkadaşının üzerine atıldı ve suratına bir yumruk savurdu. Nurettin’in burnundan akan kanlar hem elbisesini, hem de sınıfı kirletti.

Olup bitenlere bütün sınıf üzüldü.

Öğretmen Halit’i azarlarken ona Peygamber Efendimizin şu sözünü hatırlattı:

لَيْسَ الْاَلَّ شَدِيدُ بِالَّ صَرَعَةً، اِنَّ مَا اَلَّ شَدِيدُ اَلَّ ذِي يَمْلِكُ نَفْسُهُ عِنْدَ الْغَضَبِ

“Gerçek yiğit, güreşte rakibini yenen değil, öfkelenildiği zaman nefsine hâkim olandır.” (Buhari, Edeb, 76)

5. HADİS-İ ŞERİF

Hüsnü çok iyi bir çocuktur. ne yazık ki, bir trafik kazasında gözlerini kaybetmişti.

Fakat kendisini hiç bırakmamış, başkalarının yardımı olmadan yaşayabileceğini göstermişti.

Hatta çoğu zaman köylerinden şehre tek başına gidip gelirdi.

Aynı köyden Murtaza adlı kendini beğenmiş bir çocuk, Hüsnü’yle alay etmek için:

- Benimle şehre kadar yarışa var mısın, Hüsnü? dedi.

Hüsnü bu teklifi ciddiye aldı:

-Varım. Ama yarışı ben kazanırsam ceketini bana vereceksin? dedi.

Murtaza bu şartta kahkahalarla güldü:

- Kazanırsan senin olsun, dedi.

Hüsnü:

- Bir şartım daha var, ne zaman yarışacağımızı ben söyleyeceğim, dedi.

Onun yarışı kazanmasına ihtimal vermeyen Murtaza:

- İstedğin şartı ileri sürebilirsin, diyerek gülmesine devam etti.

Zifiri karanlık bir gecede, orman yolunu takip ederek şehre kadar yarışacaklardı.

Hüsnü için karanlık ile aydınlığın bir farkı yoktu. Yürüyüp gitti. Fakat Murtaza ormanda yolunu kaybetti.

Hendeklere yuvarlandı, ağaç dalları yüzünü, gözünü yırttı. Şehre Hüsnü'den yarım saat sonra varabildi.

Zavallı Murtaza Peygamber efendimizin şu hadisini duysaydı belki de böyle davranmazdı:

مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ تَخَضُّعًا رَفَعَهُ اللَّهُ يُؤَمُّ الْقِيَامَةَ وَمَنْ تَطَوَّلَ تَعَظُّمًا وَضَعَهُ اللَّهُ يُؤَمُّ الْقِيَامَةَ

“Kim Allah için huşûundan dolayı tevazu gösterirse, Allah onu kıyamet gününde yüceltir. Her kim kibrinden dolayı böbürlenirse Allah da onu kıyamet gününde alçaltır.” (Müslim, Cennet, 64).

6. HADİS-İ ŞERİF

Bir Ramazan günüydü. Ethem iftara doğru pide almak için fırına gitti. Fırının önünde uzun bir kuyruk vardı. İftar vakti yaklaşınca, sırada bekleyenler sabırsızlanmaya başladı. tıncı daha telaşlıydı. Sırası gelenlere pidelerini verip paralarını almak kolay değildi.

İftar topu atılmak üzereyken sıra Ethem'e geldi. İyice yorulmuş olan fırıncı, ona yanlılıkla fazla para verdi.

Ethem duraladı. Fırıncının yüzüne hayretle baktı. Adam:

- Bir yanlılık mı oldu evlat? diye sordu. Ethem:

- Hayır, diyerek paraları aldı. Koşarak eve gitti.

Ethem iftar sofrasında biraz düşünceliydi. Yatağa girince tedirginliği arttı. Görünmeyen biri onu sanki hesaba çekiyordu:

“Niye öyle yaptın?”

“Hakkın olmayan parayı niye aldın?” diyordu.

Olup bitenleri annesine anlatmayı düşündü. Sonra hemen vazgeçti. Annesi onu mutlaka ayıplar ve çok kızardı. Gece rüyasında kâbuslar gördü. Sabah uyanınca, içindeki sıkıntının azalmadığını fark etti.

Duvar takviminin yaprağını koparıp okumaya başladı. Takvimde Peygamber efendimizin bir hadis-i şerifi yazılmıştı:

“İyilik güzel ahlaktan ibarettir. Günah ise kalbini tırmalayıp durduğu hâlde, insanların bilmesini istemediğin şeydir.” (Müslim, Birr 14, 15)

Ethem yüzünün kızardığını hissetti. Bu hadisi Peygamber efendimiz sanki kendisi için söylemişti. Doğruca fırladı. Hakkı olmayan parayı, özür dileyerek geri verdi.

7. HADİS-İ ŞERİF

İhtiyar marangoz iyice yaşlanmıştı. Gözlerinde fer, parmaklarında derman kalmamıştı. Elleri titrediği için kaşığı tutamıyor, yemeği sofraya örtüsüne döküyordu. O lu ile gelini dikkatli davranmıyor diye ona kızıyorlardı. Hele yemeğin çenesinden aşağı sızması onları çok rahatsız ediyordu. Sonunda ihtiyarın sofrasını ayırdılar. Kendileri masada yerken ona yer sofrası hazırladılar.

Küçük torunu Hasan, dedesinin durumuna çok üzülüyor; yemek yerken onun kolundan tutarak dökmeden yemesine yardım ediyordu.

Bir gün yaşlı adam, ıslak gözleriyle masadakileri seyrederken elindeki yemek tabağını düşürüp kırdı. Buna daha çok öfkeleniler. Kalbini kırarak sözler söylediler. Yemeğini plastik tabakla vermeye başladılar.

Bir gün ihtiyar marangozun oğlu, karısına meyveleri plastik tabağa koymamasını söylerken:

- Kaldır at bunları, dedi.

Hasan plastik tabaklardan ikisini ayırarak:

- Bunları atma anne; ileride lazım olacak, dedi.

Babası merakla sordu:

- Ne yapacaksın onları?

Hasan şunları söyledi:

- Yaşlandığınız zaman size bu kaplarla yemek vereceğim.

Hasan'ın babasıyla annesi ihtiyar adama yaptıklarına çok utandılar. Onu tekrar sofraya aldılar. Marangozun o lu ile gelini, insanı cennete götürecek en iyi şeyin ana, babaya iyilik etmek olduğunu bilselerdi, herhalde böyle davranmazlardı.

Peygamber efendimiz ne güzel buyurmuş:

“Allah'ın rızası, anne ve babanın rızasındadır. Allah'ın öfkesi de anne babanın öfkesindedir.”

رَضِيَ الرَّبُّ عَنْ رِبِّ فِى رِضَى الْوَالِدِ وَسَخَطُ الرَّبِّ فِى سَخَطِ الْوَالِدِ

“Allah'ın rızası, anne ve babanın rızasındadır. Allah'ın öfkesi de anne babanın öfkesindedir.”(Tirmizi, Birr 3)

8. HADİS-İ ŞERİF

Küçük Remzi, tarlada çalışan babasına yemek götürüyordu. Çok uzakta, tepedeki kayalıkların dibinde bir karaltı gördü. Bir çocuk sandığı dikili taşın doğru “Heey!” diye bağırdı.

Tepedeki kayalıklardan “Heey!” diye bir ses geldi.

Remzi bunun bir yankı olduğunu bilemediği için kayalıkların arkasına saklanmış bir çocuğun kendisiyle alay ettiğini düşündü ve:

- Gelirsem fena yaparım, diye bağırdı.

Aynı ses cevap verdi:

- Gelirsem fena yaparım!

İyice öfkelenen Remzi var gücüyle ba ırdı: ğ

- Çık meydana, korkak!

Yine aynı karşılığı alınca tepeye do ru kořmāya başladı. Yorulmuştu. Tepenin eteğinde kimseyi göremeyince, kendini be enmiş çocu un bir yerlere saklandığını zannetti. Kayalara tırmandı. Bu arada a zına geleni söylüyordu. Onu bir eline geçirirse, neler yapacağını biliyordu. Ama tabansız o lan karşısına çıkmaya cesaret edemiyordu.

Hayli oyalandığı için babasının çok acıkmış olacağını düşünerek çocuğu aramaktan vazgeçti. Tarlaya varınca babasına anlattı. Babası ona bir atasözünü hatırlattı:

“Her istediğini söyleyen, istemediğini işitir” dedi.

Eğer Remzi, Peygamber Efendimizin řu hâdis-i şerifini bilseydi, böyle davranmazdı:

مَنْ كَانَ يَوْمًا مِّنْ يَّوْمٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْنَمْ

“Allah’a ve ahiret gününe iman eden kişi ya hayır söylesin ya da sussun.” (Buhari, Edeb, 31)